

Vapen- handels- fördraget

SUOMEN
YK-LIITTO

FINLANDS FN-FÖRBUND • UNA FINLAND

Utgivare:

Finlands FN-förbund

Tölötorggatan 2b, 4. vån.

00260 Helsingfors

www.ykliitto.fi

Förord: Erkki Tuomioja

Introduktion och historik: Eekku Aromaa

Layout: Again design

Tryckt: Sälökarin Kirjapaino Oy, Somero, 2014

ISBN 978-952-5966-18-3 (paino)

978-952-5966-19-0 (pdf)

Publikationen har producerats med utrikesministeriets stöd för frivilligorganisationers informationsarbete och globalfostran.

Förord

Ett modernt vapenhandelsfördrag

Vapenhandelsfördraget som godkändes i april 2013 och undertecknades i juni samma år uppfyllde de höga förväntningar som funnits på ett internationellt vapenhandelsavtal. Finland har varit aktivt från första början och tagit initiativ till att inleda förhandlingar för att uppnå ett internationellt vapenhandelsavtal. Under själva förhandlingsprocessen deltog vi också aktivt i den grupp av länder som främjade förhandlingarna.

Genom hela förhandlingsprocessen var det uppenbart att vapenhandelsfördraget skulle få den nödvändiga majoriteten vid

en omröstning i FN:s generalförsamling. När syftet var ett begreppsmässigt starkt avtal med ett så brett stöd som möjligt var det värt besväret att gå igenom två svåra förhandlingsprocesser. Resultatet var ett starkt avtal som fick generalförsamlingens stöd med rösterna 154-3-23.

Stödet av NGO:s

Fördraget är ett resultat av alla ihärdiga förhandlarnas prestationer och framförallt det outtröttliga arbetet av det oövekliga civilsamhället. Dess stöd och petitioner slutade inte ens när andras tilltro redan avtagit.

Vapenhandelsfördraget innehåller starka förbud mot vapenexport såväl som tillståndskriterier med hänsyn till mänskliga rättigheter, där export av försvarsutrustning kan undanhållas helt. Våld mot kvinnor har, kanske för första gången, skrivits in i ett internationellt avtal som en faktor

att eventuellt ta hänsyn till när man bedömer vapenexport. Först när dessa kriterier appliceras till de vapen som avtalet täcker – i synnerhet handeldvapen och ammunition, som används för att döda hundratusentals människor i konflikter varje år och som sprids på ett okontrollerat och oöversiktligt sätt från en kris till en annan – kan man känna igen de markanta kännetecknen av ett starkt avtal.

Avtalet förstärks ytterligare av ett förändringsavsnitt, med hjälp av vilket det är möjligt att göra ändringar i fördraget, även när det kommer till de vapen som avtalet täcker. Detta gäller dock först en viss tid efter att fördraget trätt i kraft. Följaktligen kan man prata om ett mer modernt vapenhandelsfördrag än det som vi trodde på för några år sedan. Vapenhandelsfördraget är även ett signifikant resultat för hela FN-systemet och för det internationella sam-

fundet som på senare tid har fått nöja sig med överenskommelser mildare än avtal, om inte totala urvattningar av tidigare avtal och överenskommelser. FN har en viktig normativ funktion. Att man lyckades få till stånd ett avtal inom området för vapenkontroll ökar organisationens betydelse. Gemensamma vapenkontrollavtal har inte fastställts på lång tid.

Mot ikraftträdande av avtalet

Även om de Europeiska länderna sedan en längre tid tillbaka har reglerat export av försvarsutrustning med gemensamma regler kan vi nu prata om gemensamma, globala spelregler som gäller för samtliga länder. Det ligger naturligtvis en utmaning i att få samtliga länder – inte minst de stora vapenproducerande, -exporterande eller -importerande länderna – att ansluta sig till fördraget. Nu när Finlands egen ratificeringsprocess är klar kan vi, tillsam-

---

mans med andra länder, koncentrera våra insatser på att öka antalet ratificeringar så att fördraget kan träda i kraft så snart som möjligt – kanske till och med under år 2014. Ikraftträdande av avtalet förutsätter att 50 länder ansluter sig till fördraget. Efter att fördraget träder i kraft strävar vi efter en världsomfattande tillämpning av avtalet i samtliga länder. Det är först då som fördragets verkliga betydelse kommer att ta form.

Verkställandet och en fullständig och kompromisslös tillämpning av fördraget kräver insatser och ansträngningar av alla. Finland är beredd att stödja den frivilliga ATT-fonden (Trust Fund) som ska upprättas. Med hjälp av fonden kommer man att stödja de länder som behöver särskilt stöd för att verkställa fördraget. Den världsomfattande tillämpningen av vapenhandelsfördraget kommer att rädda tusentals liv

---

och förhindra den illegala handeln med vapen.

Jag skulle vilja tacka Finlands FN-förbund och det finska civilsamhällets ansträngningar för åstadkommandet av vapenhandelsfördraget.

ERKKI TUOMIOJA
Utrikesminister

Introduktion

Vapenhandelsfördragets historia

Behovet för ett vapenhandelsavtal har varit uppenbart alltför länge. Vapen är avsedda för att döda och skada människor och bör därför regleras hårdare än andra ting vars syften är fredliga. Syftet med vapenhandelsfördraget är att förhindra vapenexport till stater där det finns en överhängande risk för att vapnen används för att begå folkmord, brott mot mänskligheten, krigsbrott eller för att förlänga väpnade konflikter.

Innan vapenhandelsfördraget trädde i kraft rådde sedan en tid tillbaka en situation där relativt oskyldiga handelsvaror,

---

som exempelvis jordbruksprodukter och textilier, reglerades hårdare än vapen. Handeln med vapen hade hittills inte reglerats globalt på något sätt alls.

Historien om vapenhandelsfördraget började redan på 90-talet då ett flertal NGO:s inledde en kampanj för ett avtal. Initiativet togs också upp av en grupp Nobels fredspristagare som började arbeta för ett globalt vapenhandelsavtal. Senare anslöt sig ett antal stater till initiativet.

Finland var en bland de första stater som, tillsammans med Argentina, Australien, Costa Rica, Japan och Kenya tog initiativet till FN:s generalförsamling. Generalförsamlingen antog resolutionen, vilket officiellt påbörjade processen mot ett vapenhandelsfördrag i 2006.

De besvärliga första åren

Förberedande möten hölls i flera år, där processen och dess regler definierades noggrant. De faktiska förhandlingarna planerades till juli 2012 med syftet att nå ett strikt, bindande och världsomfattande avtal, vilket alla världens länder skulle kunna godta. Mötesreglerna förhindrade möjligheten att anta ett avtal utan konsensus och samförstånd.

Mötet började långsamt. Först behandlades andra internationella politiska frågor, såsom huruvida Palestina skulle få delta i mötet, bakom kulisserna. Slutligen började mötet, även om det var några dagar sent.

På den sista möjliga dagen, efter nästintill fyra intensiva veckor av möten, meddelade mötets ordförande att man inte hade nått något avtal och att mötet skulle avslutas. Det fanns oenighet i alltför många

frågor. Såsom i frågan ifall man skulle ta med ammunition i avtalet och vad som skulle bli ödet för handeldvapen. Korridorerna till FN:s tillfälliga möteslokaler var fulla av diplomater och representanter för NGO:s, en del med tårar i ögonen. Endast ett fåtal klappade varandra nöjt på ryggen. Vissa stater hade redan från början haft i syfte att förhindra eller i alla fall fördröja avtalet.

Samma höst förde de länder som ursprungligen hade drivit initiativet, dvs. Argentina, Australien, Costa Rica, Japan, Kenya och Finland, fram en ny resolution inför generalförsamlingen. I denna resolution upprepades önskan om ett vapenhandelsavtal. Vidare beslutades att ett nytt möte skulle hållas senast i slutet av mars.

Ett nytt möte ingav hopp

Ett nytt möte anordnades från mitten till slutet av mars och pågick i nästan två

veckor. Stämningen som rådde under mötet var helt annorlunda från vad den hade varit tidigare, vid mötet i juli. De flesta länderna som i juli varit emot ett vapenhandelsfördrag höll nu tal vars innehåll inte längre lät som förhalning. Snarare framstod talen som utarbetning av ett nytt avtal, vilket skulle vara godtagbart även för dessa länder.

Strikta begränsningar krävdes emellertid från båda sidor. Vissa länder, så som Norge, var uppriktiga med att de hellre hade velat ta hela processen utanför FN och sluttit avtal med de länder som faktiskt ville åstadkomma ett sådant. Samtidigt gjorde de det också klart för motvilliga stater att ett avtal skulle slutas i FN, oavsett om dessa stater deltog i avtalet eller inte. Enligt Norge skulle avtalet uppstå i varje fall. Eftersom det fanns ett omfattande stöd för avtalet, skulle det påverka även de länder som hade valt att ställa sig utanför.

Diskussionerna om avtalets innehåll fortsatte ända fram till sen kväll på den sista dagen för förhandlingarna. Vid omröstning var Iran, Nordkorea och Syrien de enda stater som var emot ett godkännande av förslag om avtal. Mötet avslutades utan att avtalet godkändes, då det vid denna tid fortfarande fanns ett krav om konsensus.

Godkännande av fördraget

Vapenhandelsfördraget godkändes av en stor majoritet i FN:s generalförsamling redan under följande vecka. Majoriteten av världens länder stödde fördraget. Vid denna omröstning var det återigen endast tre världspolitikers bråkmakare, Iran, Nordkorea och Syrien, som motsatte sig avtalet. Där var 23 länder som röstade blankt, övriga stödde ett godkännande av fördraget. Det internationella vapenhandelsfördraget öppnades för undertecknande i juni

2013. Under det första halvåret under-tecknade 116 av FN:s 193 medlemsländer fördraget. Nio länder lyckades också ratificera fördraget, dvs. inkludera fördraget i den egna lagstiftningen, på mindre än ett halvår.

En lyckad kompromiss

Det avtalsförslag som antogs våren 2013 är det strängaste och mest framstående av de förslag som diskuterades under förhandlingarna. Dock har fördraget fortfarande sina problem. Det är inte ett nedrustningsavtal skrivet av fredsorganisationer, eller ens ett nedrustningsavtal överhuvudtaget. Ändå har det i sin roll som ett avtal med syftet att begränsa vapenhandel goda möjligheter att lyckas. Det viktiga just nu är att länder snabbt ratificerar avtalet så att fördraget kan träda i kraft. Av betydelse är också att stater på striktast möjliga sätt genomför fördraget, utan att

---

leta efter kryphål. Ansvar för vapenexport kommer att förbli hos staterna själva. Vapenhandelsfördraget finns endast där för att ge ett ramverk.

Som man konstaterade flera gånger under mötet:

”Avtalet är inte avsett för att utgöra ett tak och skapa stränga regler av vad stater inte får göra. Tanken är att avtalet ska utgöra ett golv som definierar den miniminivå alla måste följa.”

Finlands riksdag ratificerade vapenhandelsfördraget i december 2013. Landet tillämpar tillfälligt artikel 6–7 av fördragets tillståndskriterier tills avtalet träder i kraft internationellt.

EU-ländernas ratificeringsdokument väntar på EU-parlamentets godkännande och ett beslut från Europeiska rådet. När detta skrivs ser det ut att kunna hända under våren 2014.

EKKU AROMAA

Generalsekreterare för Sata-kommittén

VAPENHANDELSFÖRDRAG

Ingress

De stater som är parter i detta fördrag som vägleds av målen och principerna i Förenta nationernas stadga,

erinrar om artikel 26 i Förenta nationernas stadga som syftar till att främja upprätthållande och upprätthållande av internationell fred och säkerhet med minsta möjliga uppoffring av världens mänskliga och ekonomiska tillgångar för rustningsändamål,

betonar behovet av att förhindra och göra slut på den olagliga handeln med konventionella vapen och förhindra obehörig överföring av dessa vapen till den olagliga marknaden eller till olovlig slutanvändning och olovliga slutanvändare, däribland till terroråd,

erkänner staternas legitima politiska, eko-

---

nomiska, kommersiella och säkerhetsintressen i internationell handel med konventionella vapen,

bekräftar varje stats suveräna rätt att reglera och kontrollera konventionella vapen uteslutande inom sitt eget territorium i enlighet med sin egen rättsordning eller konstitution,

är medvetna om att fred och säkerhet, utveckling och mänskliga rättigheter är grundpelare i Förenta nationernas system och ligger till grund för en gemensam säkerhet, och inser att utveckling, fred och säkerhet och mänskliga rättigheter är sammanlänkade med och stärker varandra,

erinrar om Förenta nationernas nedrustningskommittés riktlinjer för internationella vapenöverföringar utifrån generalförsamlingens resolution 46/36 H av den 6 december 1991,

uppmärksammar det bidrag som har gjorts

genom Förenta nationernas handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och undanröja samtliga aspekter av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, tilläggsprotokollet mot olaglig tillverkning av och handel med skjutvapen, deras delar, komponenter och ammunition till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet, samt det internationella instrumentet för att möjliggöra för stater att i tid och på ett tillförlitligt sätt identifiera och spåra olagliga handeldvapen och lätta vapen,

är medvetna om de sociala, ekonomiska, humanitära och säkerhetskONSEKVENSERNA av olaglig och oreglerad handel med konventionella vapen,

beaktar att en stor majoritet av dem som drabbas av väpnade konflikter och väpnat våld är civila, särskilt kvinnor och barn,

är *medvetna* också om utmaningarna som offren för väpnade konflikter möter och om deras behov av lämplig vård och rehabilitering samt av social och ekonomisk delaktighet, betonar att inget i detta fördrag hindrar stater från att upprätthålla och vidta ytterligare effektiva åtgärder för att främja fördragets mål och syfte,

beaktar laglig handel med, lagenligt ägarskap och lagenlig användning av vissa konventionella vapen för rekreation, kulturella, historiska och sportsliga aktiviteter där sådan handel, sådant ägarskap och sådan användning är tillåtna eller skyddade genom lag,

också beaktar den roll regionala organisationer kan inta genom att på begäran bistå parterna i genomförandet av detta fördrag, är medvetna om den frivilliga och aktiva insats det civila samhället, däribland frivilligorganisationerna, och näringslivet kan stå för genom att informera om fördragets

---

mål och syfte och genom att stöda genomförandet av fördraget,

erkänner att reglering av den internationella handeln med konventionella vapen och förebyggande av obehörig överföring av dessa vapen inte ska få hämma internationellt samarbete eller laglig handel med materiel, utrustning och teknologi för fredliga ändamål, framhåller att det är önskvärt att fördraget följs universellt,

är fast beslutna att agera enligt följande principer:

Principer

- alla staters naturliga rätt till individuellt eller kollektivt självförsvar erkänt i artikel 51 i Förenta nationernas stadga,
- att lösa internationella tvister med fredliga medel på sådant sätt att internationell fred och säkerhet samt rättvisan inte sätts i fara, i enlighet med artikel 2 stycke 3 i Förenta nationernas stadga,
- att i sina internationella förbindelser avhålla sig från hot om eller bruk av våld, vare sig riktat mot någon annan stats territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på annat sätt oförenligt med Förenta Nationernas ändamål, i enlighet med artikel 2 stycke 4 i Förenta nationernas stadga,
- att icke ingripa i frågor som väsentligen faller inom vederbörande stats egen behörighet, i enlighet med artikel 2 stycke 7 i

---

Förenta nationernas stadga,

- att respektera och säkerställa respekt för internationell humanitär rätt bland annat i enlighet med Genèvekonventionerna från 1949 och att respektera och säkerställa respekt för de mänskliga rättigheterna bland annat i enlighet med Förenta nationernas stadga och den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- alla staters ansvar att effektivt reglera den internationella handeln med konventionella vapen i enlighet med sina internationella förpliktelser och att förhindra obehörig överföring av dem samt alla staters primära ansvar för att inrätta och genomföra nationella kontrollsystem,
- respekt för staternas legitima intresse att förvärva konventionella vapen för att utöva sin rätt till självförsvar och för fredsbevarande operationer samt att tillverka, exportera, importera och överföra konven-

---

tionella vapen,

– att genomföra detta fördrag konsekvent, objektivt och icke-diskriminerande, har kommit överens om följande:

Artikel 1

MÅL OCH SYFTE

Målet med detta fördrag är att

- åstadkomma så stränga gemensamma internationella krav som möjligt för att reglera eller förbättra regleringen av den internationella handeln med konventionella vapen,
- förhindra och göra slut på den olagliga handeln med konventionella vapen och förhindra obehörig överföring av dessa vapen, i syfte att
- bidra till internationell och regional fred, säkerhet och stabilitet,
- minska mänskligt lidande,

- främja samarbete, öppenhet och ansvarsfullt agerande av parterna i den internationella handeln med konventionella vapen och så öka det ömsesidiga förtroendet mellan parterna.

Artikel 2

TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

1. Detta fördrag ska vara tillämpligt på alla konventionella vapen som ingår i följande kategorier:

- a) stridsvagnar,
- b) pansarstridsfordon,
- c) grovkalibrigt artilleri,
- d) stridsflygplan,
- e) attackhelikoptrar,
- f) krigsfartyg,
- g) missiler och missilramper samt
- h) handeldvapen och lätta vapen.

2. Vid tillämpningen av detta fördrag innefattar internationella handelsaktiviteter export, import, transitering, omlastning och förmedling, härafter kallade "överföring".
3. Detta fördrag ska inte tillämpas när en part, eller någon annan på en parts vägnar, förflyttar konventionella vapen internationellt för eget bruk, under förutsättning att dessa konventionella vapen kvarstår i den partens ägo.

Artikel 3

AMMUNITION

Varje part ska inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem för att reglera exporten av ammunition som skjuts, avfyras eller på annat sätt sänds iväg med konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 och ska tillämpa bestämmelserna i artiklarna 6 och 7 innan de beviljar tillstånd för export av sådan ammunition.

Artikel 4

DELAR OCH KOMPONENTER

Varje part ska inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem för att reglera exporten av delar och komponenter när exporten sker i en form som gör det möjligt att montera ihop konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 och ska tillämpa bestämmelserna i artiklarna 6 och 7 innan de beviljar tillstånd för export av sådana delar och komponenter.

Artikel 5

ALLMÄNT GENOMFÖRANDE

1. Varje part ska genomföra detta fördrag konsekvent, objektivt och ickediskriminerande, med beaktande av de i fördraget nämnda principerna.
2. Varje part ska inrätta och upprätthålla ett nationellt kontrollsystem som innefat-

---

tar en nationell kontrollförteckning i syfte att genomföra bestämmelserna i fördraget.

3. Varje part uppmanas att tillämpa bestämmelserna i detta fördrag på så mångahanda konventionella vapen som möjligt. Nationella definitioner av de kategorier som omfattas av artikel 2.1 a–g ska åtminstone innefatta de beskrivningar som används i Förenta nationernas register över konventionella vapen vid den tidpunkt detta fördrag träder i kraft. För kategorin som omfattas av artikel 2.1 h ska de nationella definitionerna åtminstone innefatta de beskrivningar som används i Förenta nationernas relevanta instrument vid den tidpunkt detta fördrag träder i kraft.

4. Varje part ska i enlighet med sin nationella lagstiftning lämna sin nationella kontrollförteckning till sekretariatet som ska göra den tillgänglig för de andra par-

---

terna. Parterna uppmanas att göra sina kontrollförteckningar tillgängliga för allmänheten.

5. Varje part ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra bestämmelserna i detta fördrag och utse behöriga nationella myndigheter i syfte att åstadkomma ett effektivt och öppet nationellt kontrollsystem som reglerar överföringen av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 och av varor som avses i artiklarna 3 och 4.

6. Varje part ska utse en eller flera nationella kontaktpunkter för utbyte av information i frågor som har samband med genomförandet av detta fördrag. Varje part ska meddela sin eller sina nationella kontaktpunkter till sekretariatet som inrättats i enlighet med artikel 18 och hålla denna information uppdaterad.

Artikel 6

FÖRBUD

1. En part får inte bevilja överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller varor som omfattas av artikel 3 eller 4, om överföringen innebär brott mot partens förpliktelser utifrån åtgärder som antagits av Förenta nationernas säkerhetsråd i enlighet med VII kap. i Förenta nationernas stadga, särskilt vapenembargon.
2. En part får inte bevilja överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller varor som omfattas av artikel 3 eller 4, om överföringen innebär brott mot partens relevanta internationella förpliktelser utifrån internationella fördrag där den är part, särskilt de som hänför sig till överföring av eller olaglig handel med konventionella vapen.
3. En part får inte bevilja överföring av

konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller varor som omfattas av artikel 3 eller 4, om den vid tidpunkten för beviljandet har vetskap om att dessa vapen eller varor kan komma att användas för folkmord, brott mot mänskligheten, grov överträdelse av Genève-konventionerna från 1949, attacker mot skyddade civila mål eller skyddade civila eller för andra krigsförbrytelser som definieras i internationella fördrag där parten i fråga är part.

Artikel 7

EXPORT OCH BEDÖMNING AV ANSÖKAN OM EXPORTTILLSTÅND

1. Om en export inte är förbjuden enligt artikel 6, ska varje exporterande part innan exporttillstånd beviljas för konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller varor som omfattas av artikel 3 eller 4, i enlighet med sin jurisdiktion och sitt na-

---

tionella kontrollsysteem objektivt och icke-diskriminerande, beaktande relevanta omständigheter, däribland information som den importerande staten lämnar i enlighet med artikel 8.1, göra en bedömning av huruvida dessa konventionella vapen eller varor

a) bidrar till eller försvagar fred och säkerhet,

b) kan användas för

i) att allvarligt kränka eller underlätta kränkningar av internationell humanitär rätt,

ii) att allvarligt kränka eller underlätta kränkningar av folkrätten om de mänskliga rättigheterna,

iii) att begå eller underlätta handlingar som utgör brott enligt internationella fördrag eller protokoll om terrorism där den exporterande staten är part, eller

iv) att begå eller underlätta handlingar som utgör brott enligt internationella fördrag eller protokoll om internationell organiserad brottslighet där den exporterande staten är part.

2. Den exporterande parten ska också överväga huruvida åtgärder kan vidtas för att minska riskerna som avses i punkt 1 a och b, såsom förtroendeskapande åtgärder eller program som gemensamt utarbetas och antas av de exporterande och importerande staterna.

3. Om den exporterande parten, efter att ha bedömt frågan och övervägt vilka riskminskande åtgärder som finns att tillgå, kommer fram till att det föreligger en övervägande risk för någon av de negativa påföljderna i punkt 1, får den inte bevilja exporttillstånd.

4. Vid bedömningen av frågan ska den exporterande parten beakta risken för att

---

konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller varor som omfattas av artikel 3 eller 4 används för grovt könsbetingat våld eller grovt våld mot kvinnor och barn eller för att underlätta sådant våld.

5. Varje exporterande part ska vidta åtgärder för att säkerställa att alla exporttillstånd för konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller varor som omfattas av artikel 3 eller 4 är detaljerade och utfärdas innan exporten äger rum.

6. Varje exporterande part ska på begäran lämna lämpliga uppgifter om tillståndet i fråga till den importerande parten och till transiterings- eller omlastningsparter, i enlighet med sin nationella lagstiftning eller praxis eller sina nationella verksamhetsprinciper.

7. En exporterande part som efter beviljandet av ett exporttillstånd får ny information uppmanas omvärdera tillståndet ef-

---

ter samråd, om så är lämpligt, med den importerande staten.

Artikel 8

IMPORT

1. Varje importerande part ska vidta åtgärder för att säkerställa att lämpliga och relevanta uppgifter, på begäran och i enlighet med dess nationella lagstiftning, lämnas den exporterande parten för att bistå den parten i dess nationella bedömning av exporten i enlighet med artikel 7. Dessa åtgärder kan innefatta dokumentering om slutanvändning eller slutanvändare.

2. Varje importerande part ska vidta åtgärder för att, om nödvändigt, reglera importen inom sin jurisdiktion av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1. Dessa åtgärder kan innefatta importsystem.

3. Varje importerande part får begära uppgifter av den exporterande parten om ansökningar om exporttillstånd eller beviljade exporttillstånd där den importerande parten är slutdestinationsland.

Artikel 9

TRANSITERING ELLER OMLASTNING

Varje part ska vidta lämpliga åtgärder för att inom sin jurisdiktion i enlighet med relevant folkrätt, när det är nödvändigt och möjligt, reglera transitering eller omlastning via dess territorium av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

Artikel 10

FÖRMEDLING

Varje part ska vidta lämpliga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning för att reglera förmedling som sker inom par-

tens jurisdiktion av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1. Dessa åtgärder kan innefatta krav på att förmedlare ska registrera sig eller ha ett skriftligt tillstånd innan förmedling inleds.

Artikel 11

OBEHÖRIG ÖVERFÖRING

1. Varje part som deltar i överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 ska vidta åtgärder för att förhindra att de överförs obehörigt.

2. Den exporterande parten ska i enlighet med sitt nationella kontrollsystem som inrättats i enlighet med artikel 5.2 sträva efter att förhindra obehörig överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 genom att bedöma risken för att exporten sker obehörigt och överväga införandet av riskminskande åtgärder, såsom förtroendeskapande åtgärder eller

---

program som gemensamt utarbetas och antas av de exporterande och importerande staterna. Andra förebyggande åtgärder kan, där så är lämpligt, innefatta en undersökning av vilka aktörer som är involverade i exporten, krav på kompletterande dokumentation, intyg och försäkringar, avslag på exportansökan och andra lämpliga åtgärder.

3. Parter som är importerande, exporterande, transiterings- eller omlastningsstater ska samarbeta och utbyta information i enlighet med sin nationella lagstiftning, när det är lämpligt och möjligt, för att minska risken för obehörig överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

4. Om en part upptäcker att konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 har överförts obehörigt ska den vidta lämpliga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning och med folkrätten mot denna

överföring. Dessa åtgärder kan innefatta att eventuellt berörda parter varnas, att obehöriga försändelser av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 inspekteras samt att uppföljande åtgärder med hjälp av undersökningar och brottsbekämpning vidtas.

5. För att parterna bättre ska kunna förstå och förhindra obehörig överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 uppmanas de att dela relevant information med varandra om effektiva åtgärder mot obehörig överföring. Denna information kan innefatta uppgifter om olagliga aktiviteter, däribland korrupktion, internationella rutter för olaglig vapenhandel, olagliga förmedlare, olagliga leveranskällor, metoder för att dölja olaglig handel, vanliga avsändningsplatser eller destinationer som används av organiserade grupper engagerade i obehörig överföring.

6. Parterna uppmanas att via sekretariatet rapportera till andra parter om åtgärder de har vidtagit mot obehörig överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

Artikel 12

DIARIER

1. Varje part ska i enlighet med sina nationella lagar och föreskrifter föra nationellt diarium över beviljade exporttillstånd för konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 eller över den faktiska exporten av dessa vapen.

2. Varje part uppmanas att föra diarium över konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1 som överförs till partens territorium som slutdestination eller som har beviljats transitering eller omlastning inom territorium under partens jurisdiktion.

3. Varje part uppmanas att i dessa diaries enligt behov ange mängd, värde, modell/typ, beviljade internationella överföringar av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1, faktiskt överförda konventionella vapen, detaljerade uppgifter om den eller de exporterande, importerande, transiterings- och omlastningsstaterna samt om slutanvändarna.

4. Registeruppgifter ska sparas i minst tio år.

Artikel 13

RAPPORTERING

1. Varje part ska inom det första året efter det att fördraget för partens del har trätt i kraft i enlighet med artikel 22 lämna en första rapport till sekretariatet om de åtgärder som har vidtagits för att genomföra fördraget, däribland nationell lagstiftning, nationella kontrollförteckningar, annan reg-

---

lering och administrativa åtgärder. Varje part ska, i förekommande fall, rapportera till sekretariatet om nya åtgärder som har vidtagits för att genomföra fördraget. Sekretariatet ska göra rapporterna tillgängliga för och dela ut dem till parterna.

2. Parterna uppmanas att via sekretariatet rapportera till andra parter om åtgärder som har visat sig vara effektiva mot obehörig överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

3. Varje part ska varje år senast den 31 maj lämna sekretariatet en rapport för det föregående kalenderåret om tillåten och faktisk export och import av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1. Sekretariatet ska göra rapporterna tillgängliga för och distribuera dem till parterna. Rapporterna till sekretariatet kan innefatta samma uppgifter som parten har lämnat i samband med andra relevanta FN-mekanismer, däribland Förenta nationernas

---

register över konventionella vapen. Rapporterna får utelämna kommersiellt känslig eller nationell säkerhetsinformation.

Artikel 14

GENOMFÖRANDE

Varje part ska vidta lämpliga åtgärder för att sätta i kraft nationella lagar och föreskrifter i syfte att genomföra bestämmelserna i detta fördrag.

Artikel 15

INTERNATIONELLT SAMARBETE

1. Parterna ska samarbeta med varandra i enlighet med sina säkerhetsintressen och sin nationella lagstiftning för att genomföra detta fördrag effektivt.
2. Parterna uppmanas att underlätta internationellt samarbete, däribland utbyte av information i frågor av gemensamt in-

---

tesse som hänför sig till genomförande och tillämpning av detta fördrag, i enlighet med sina säkerhetsintressen och sin nationella lagstiftning.

3. Parterna uppmanas att samråda med varandra i frågor av gemensamt intresse och att, i förekommande fall, dela information med varandra för att bidra till genomförandet av detta fördrag.

4. Parterna uppmanas till samarbete i enlighet med sin nationella lagstiftning för att främja det nationella genomförandet av bestämmelserna i detta fördrag, däribland genom att dela information med varandra om olagliga aktiviteter och aktörer och för att förhindra och stoppa obehörig överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1.

5. Parterna ska på gemensam överenskommelse och i enlighet med sin nationella lagstiftning bistå varandra i så stor

utsträckning som möjligt vid utredningar, åtal och rättsliga förfaranden som hänför sig till brott mot nationella åtgärder som vidtagits i enlighet med detta fördrag.

6. Parterna uppmanas att vidta nationella åtgärder och att samarbeta i syfte att förhindra korruption i samband med överföring av konventionella vapen som omfattas av artikel 2.1

7. Parterna uppmanas att utbyta erfarenheter och information om sina lärdomar med avseende på olika aspekter av detta fördrag.

Artikel 16

INTERNATIONELLT BISTÅND

1. I genomförandet av detta fördrag får parterna be om bistånd, däribland rätts hjälp eller lagstiftningshjälp, institutionell kapacitetsuppbyggnad samt tekniskt, materiellt eller finansiellt bistånd. Detta bi-

stånd kan innefatta lagerhantering, nedrustnings-, demobiliserings- och återanpassningsprogram, modellagstiftning samt effektiva genomförandeförfaranden. Varje part som är i stånd till det ska på begäran ge sådant bistånd.

2. Varje part får be om, erbjuda eller ta emot bistånd bland annat av Förenta nationerna, internationella, regionala, sub-regionala eller nationella organisationer, ickestatliga organisationer eller på bilateral basis.

3. Parterna ska inrätta en frivillig fond för att på begäran bistå parter som behöver internationellt bistånd för att kunna genomföra detta fördrag. Alla parter uppmanas att bidra med medel till fonden.

Artikel 17

PARTSKONFERENS

1. Det provisoriska sekretariatet som in-

rättats genom artikel 18 i detta fördrag ska sammankalla en partskonferens senast ett år efter det att detta fördrag har trätt i kraft och därefter vid tidpunkter som bestäms av konferensen.

2. Vid sitt första möte ska partskonferensen enhälligt anta sin arbetsordning.

3. Partskonferensen ska anta finansiella regler för konferensen, såväl som för underorgan den eventuellt inrättar samt finansiella bestämmelser för sekretariatets verksamhet. Vid respektive ordinarie möte ska partskonferensen godkänna en budget för finansperioden fram till följande ordinarie möte.

4. Partskonferensen ska

a) se över genomförandet av detta fördrag, däribland utvecklingen inom området för konventionella vapen,

b) behandla och anta rekommendationer om detta fördrags genomförande och

---

verksamhetssätt, i synnerhet om främjandet av dess universalitet,

c) behandla förslag om ändringar i detta fördrag i enlighet med artikel 20,

d) behandla frågor som gäller tolkningen av detta fördrag,

e) behandla och besluta om sekretariatets uppgifter och budget,

f) behandla inrättandet av underorgan som eventuellt behövs för att detta fördrag ska fungera bättre,

g) utföra andra uppdrag i enlighet med detta fördrag.

5. Partskonferensen ska hålla extraordinarie möten vid andra tillfällen när konferensen anser det nödvändigt eller på skriftlig begäran av någon part med stöd av minst två tredjedelar av parterna.

Artikel 18

SEKRETARIATET

1. Genom detta fördrag inrättas ett sekretariat för att bistå parterna med att genomföra fördraget effektivt. I avvaktan på partskonferensens första möte ansvarar ett provisoriskt sekretariat för de administrativa uppgifterna enligt detta fördrag.

2. Sekretariatet ska förfoga över fullgod personal. Personalen ska ha den sakkunskap som behövs för att säkerställa att sekretariatet effektivt kan utföra sina uppgifter enligt punkt 3.

3. Sekretariatet är ansvarigt inför parterna. Sekretariatet ska med en lätt organisation utföra följande uppgifter:

- a) ta emot, tillgängliggöra och dela ut rapporterna som bestäms i fördraget,
- b) föra en lista över nationella kontakter och göra den tillgänglig för parterna,

- c) hjälpa till med att samordna framställningar och erbjudanden om bistånd för genomförandet av detta fördrag och främja internationellt samarbete enligt begäran,
- d) bistå partskonferensen i dess arbete, däribland med att sköta arrangemangen och bidra med den service som behövs för möten som hålls i enlighet med fördraget, och
- e) utföra andra uppgifter som partskonferensen bestämmer.

Artikel 19

TVISTLÖSNING

1. Parterna ska konsultera varandra och i samförstånd samarbeta för att lösa tvister som kan uppstå mellan dem om tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag, bland annat genom förhandlingar, medling, förlikning, rättsliga förfaranden eller andra fredliga metoder.

2. Parterna kan med ömsesidigt samtycke lämna en inbördes tvist om tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag för avgörande i skiljeförfarande.

Artikel 20

ÄNDRINGAR

1. Sex år efter det att detta fördrag har trätt i kraft kan en part föreslå ändringar i fördraget. Därefter kan partskonferensen behandla ändringsförslag endast vart tredje år.

2. Ett förslag om ändring av detta fördrag ska lämnas skriftligt till sekretariatet som sänder förslaget till alla parter minst 180 dagar före följande partskonferens som kan behandla ändringar enligt punkt.

1. Förslaget tas till behandling vid följande partskonferens som kan behandla ändringar enligt punkt 1, om majoriteten av parterna senast 120 dagar från det att

---

sekretariatet har skickat ut ändringsförslaget meddelar sekretariatet att de understöder att förslaget tas till behandling.

3. Parterna ska med alla medel sträva efter enhällighet om alla ändringar. Om enhällighet alla försök till trots inte kan uppnås, ska ändringen i sista hand godkännas med tre fjärdedelars majoritet av de närvarande och röstande parterna vid partskonferensens möte. I denna artikel avses med närvarande och röstande parter de närvarande parterna som röstar för eller emot förslaget. Depositarien ska underätta alla parter om antagna ändringar.

4. En ändring som har antagits i enlighet med punkt 3 träder för varje part som har deponerat sitt instrument för godkännande av ändringen i kraft nittio dagar från det att majoriteten av fördragsparterna vid tidpunkten för godkännandet av ändringen har deponerat sitt godkännandeinstrument hos depositarien. Därefter träder

ändringen i kraft för varje annan part nitio dagar efter det att parten i fråga har deponerat sitt instrument för godkännande av ändringen.

Artikel 21

UNDERTECKNANDE, RATIFIKATION, GODTAGANDE, GODKÄNNANDE ELLER ANSLUTNING

1. Detta fördrag är öppet för undertecknande av alla stater vid Förenta nationernas högkvarter i New York från den 3 juni 2013 till dess det träder i kraft.
2. Detta fördrag ska ratificeras, godtas eller godkännas av signatärstaterna.
3. Efter att detta fördrag har trätt i kraft är det öppet för anslutning av alla stater som inte är signatärstater.
4. Ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrumenten ska de-

poneras hos depositarien.

Artikel 22

IKRAFTTRÄDANDE

1. Detta fördrag träder i kraft nittio dagar efter den dag det femtionde ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet har deponerats hos depositarien.

2. För varje stat som deponerar sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument efter att detta fördrag har trätt i kraft träder fördraget i kraft nittio dagar från det att denna stat har deponerat sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument.

Artikel 23

Provisorisk tillämpning

Varje stat kan vid undertecknandet el-

ler vid deponeringen av sitt ratifikations-, godtagande-, godkännande- eller anslutningsinstrument avge en förklaring enligt vilken den kommer att tillämpa artiklarna 6 och 7 provisoriskt i avvaktan på att fördraget för den statens del träder i kraft.

Artikel 24

GILTIGHET OCH UPPSÄGNING

1. Detta fördrag gäller tills vidare.
2. Varje part har, utövande sin nationella suveränitet, rätt att säga upp detta fördrag. Parten ska underrätta depositarien om uppsägningen och depositarien underrätta de andra parterna. En anmälan om uppsägning kan innefatta en redogörelse för orsakerna till uppsägningen. Uppsägningen får verkan nittio dagar efter det att depositarien har mottagit anmälan om uppsägning, om inte en senare tidpunkt anges i anmälan.

3. Genom sin uppsägning befrias en stat inte från förpliktelser som har uppstått genom fördraget medan den var part till fördraget, däribland eventuella ekonomiska förpliktelser som kan ha uppkommit för staten.

Artikel 25

RESERVATIONER

1. En part kan göra reservationer i detta fördrag vid undertecknandet, ratificeringen, godtagandet, godkännandet eller anslutningen, om inte reservationerna står i strid med fördragets mål och syfte.
2. En part får när som helst återta en reservation genom att underrätta depositarien om detta.

Artikel 26

FÖRHÅLLANDE TILL ANDRA INTERNATIONELLA FÖRDRAG

1. Genomförandet av detta fördrag ska inte inverka på parternas förpliktelser utifrån gällande eller kommande internationella fördrag där parterna i detta fördrag är parter, om förpliktelserna i fråga står i samklang med detta fördrag.

2. Detta fördrag får inte åberopas som en grund för att ogiltigförklara överenskommelser om försvarssamarbete mellan fördragsparterna.

Artikel 27

DEPOSITARIE

Förenta nationernas generalsekreterare är depositarie för detta fördrag.

Artikel 28

GILTIGA TEXTER

Originaltexten till detta fördrag, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, deponeras hos Förenta nationernas generalsekretärare.

UTTFÄRDAT I NEW YORK
den andra april tjugohundratretton

Finlands FN-förbund
Tölötorggatan 2 B
00260 Helsingfors
tel. +358 9 2315 0500
www.ykliitto.fi
toimisto@ykliitto.fi

FÖLJ OSS

SUOMEN
YK-LIITTO

FINLANDS FN-FÖRBUND • UNA FINLAND